

1.8.2024

OZNÁMENIE POSLANCOM

Vec: Petícia č. 0433/2024, ktorú predkladá V. K., holandský štátny príslušník, o zmene postupu odvolania proti zamietnutiu schengenského víza

1. Zhrnutie obsahu petície

Predkladateľ petície sa sťažuje na pravidlo EÚ, podľa ktorého sa odvolaniami proti rozhodnutiam vnútroštátnych orgánov o krátkodobých vízach v situácii vízového zastúpenia (keď členský štát nemá zastúpenie v určitej krajine, konanie o udelení víza rieši iný členský štát) zaoberajú orgány krajiny, ktoré žiadosť o vízum preskúmali a/alebo o nej rozhodli. Vysvetľuje, že žije v Holandsku a že jeho rodinní príslušníci žijúci v Arménsku požiadali o holandské turistické víza, aby navštívili jeho a jeho rodinu. V tomto prípade nie je za udelenie víza zodpovedné holandské veľvyslanectvo v Arménsku. Litovské veľvyslanectvo v Arménsku, ktoré bolo zodpovedné za spracovanie žiadosti, údajne odmietlo vízum udeliť. Predkladateľ petície sa sťažuje, že keďže rozhodnutie prijímajú litovské orgány, odvolanie by sa malo podať v Litve. Hoci členské štáty majú spoločný vízový kódex EÚ na posudzovanie žiadostí, uvádza, že odvolacie konanie je v každej krajine odlišné (napr. pokiaľ ide o lehotu na podanie odvolania proti rozhodnutiu), spôsobuje komplikácie iným ako litovským občanom (napr. preklad dokumentov do litovčiny) a odrádza ľudí, aby podali odvolanie. Žiada preto, aby pravidlá EÚ umožňovali občanom odvolať sa proti zamietnutiu udelenia víza v krajine, v ktorej sa o vízum požiadalo.

2. Prípustnosť

Petícia bola uznaná ako prípustná 26. júna 2024. Európsky parlament požiadal Komisiu o poskytnutie informácií podľa článku 227 ods. 5 (nový článok 233 ods. 5).

3. Odpoveď Komisie doručená 1. augusta 2024

Poznámky Komisie

Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí potrebujú vízum na cestu do schengenského štátu na obdobie najviac 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia, by mali požiadať o krátkodobé vízum na veľvyslanectve cieľového členského štátu podľa všeobecných ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (ďalej len „vízový kódex“)¹.

Podľa vízového kódexu sa vyžaduje, aby žiadatelia o víza predložili určité sprievodné doklady s cieľom preukázať, že spĺňajú podmienky vstupu stanovené v Kódexe schengenských hraníc, a umožniť posúdenie úmyslu žiadateľov opustiť územie členských štátov schengenského priestoru pred skončením platnosti víz, o ktoré žiadajú. V sprievodných dokumentoch sa musí uviesť účel cesty, musia sa poskytnúť informácie o cestovnom pláne a ubytovaní, o dostatočných prostriedkoch žiadateľa na čas pobytu, ako aj informácie o návrate do krajiny pôvodu či pobytu alebo ďalšej ceste do tretej krajiny.

Žiadatelia musia pri podávaní žiadosti o schengenské vízum jasne odôvodniť účel svojej cesty. Táto požiadavka je súčasťou postupu podávania žiadostí, aby sa zabezpečilo, že návšteva bude v súlade s povolenými kategóriami podľa vízového kódexu.

Zatiaľ čo turistické vízum sa vydáva na voľnočasové účely alebo na účely cestovného ruchu, návštevnícke vízum je osobitne určené na návštevu rodinných príslušníkov alebo blízkych priateľov s pobytom v schengenskom priestore.

Jednou zo základných zásad článku 5 ods. 4 vízového kódexu je, že všetky členské štáty by mali byť prítomné alebo zastúpené na účely udeľovania víz vo všetkých tretích krajinách, ktorých štátni príslušníci podliehajú vízovej povinnosti.

V článku 8 vízového kódexu sa stanovujú ustanovenia o dohodách o zastúpení medzi členskými štátmi na základe dvojstranných dohôd. Zastupujúci členský štát je spravidla zodpovedný za celý postup vybavovania žiadostí o víza vrátane možného zamietnutia. Zastúpený členský štát však môže požadovať, aby sa v prípade, že zastúpený členský štát zamýšľa zamietnuť udelenie víza, súbor so žiadosťou postúpil príslušným orgánom zastúpeného členského štátu na prijatie konečného rozhodnutia. Ak Holandsko zastupuje iný členský štát, za všetky aspekty procesu je zodpovedný zastupujúci členský štát.

Právo osôb, ktorým bolo udelenie víza zamietnuté, na odvolanie sa proti takémuto rozhodnutiu je stanovené vo vízovom kódexe (článok 32) a informácie o postupe odvolania sa majú poskytnúť vo formulári, ktorý je takisto stanovený vo vízovom kódexe. Odvolací postup by mohol umožniť objasnenie dôvodov zamietnutia. Odvolacie konanie patrí do právomoci členských štátov a riadi sa postupmi vysvetlenými v oznámení.

Odvolania sa podávajú proti členskému štátu, ktorý prijal konečné rozhodnutie o žiadosti. V prípade zastúpenia by sa prípadné odvolania mali podávať proti zastupujúcemu členskému štátu, ktorý prijal konečné rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie víza. Členský štát, ktorý vydal pôvodné rozhodnutie o udelení víza, má najlepšie predpoklady na vybavenie odvolania,

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva.

pretože má priamy prístup k spisu, chápe konkrétny právny a skutkový kontext a pri takýchto preskúmaniach dodržiava svoje vlastné zavedené právne postupy.

Súčasný systém, ktorý vyžaduje, aby sa odvolania podávali v členskom štáte, ktorý spracoval žiadosť o vízum, je v súlade s právom na účinný prostriedok nápravy zakotveným v článku 47 Charty základných práv Európskej únie². Týmto právom sa zabezpečuje, aby jednotlivci mali prístup k spravodlivému a transparentnému procesu na napadnutie rozhodnutí orgánov verejnej moci vrátane zamietnutí víz. Súdny dvor Európskej únie vo veci C-680/17 potvrdil zásadu, podľa ktorej sa odvolania musia podávať podľa vnútroštátnych predpisov, ktorými by v tomto prípade mali byť litovské právne predpisy.

Záver

Odvolacie konania podľa článku 32 vízového kódexu sú v súlade s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia nepovažuje za potrebné prijať opatrenia.

²<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT>